

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	4 + 2
Onderwerp:	Programmabegroting 2022-2025
Datum:	5 oktober 2021
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1336
Informant:	Martha Roessen m.roessen@dalfsen.nl 0640856429

Voorstel:

1. De programmabegroting 2022-2025 vast te stellen en daarmee:
 - a. de extra opbrengsten voor de Jeugdzorg in 2022 voor 100% op te nemen en in de jaren 2023, 2024 en 2025 voor 75%;
 - b. € 0,5 mln te onttrekken aan de algemene reserve vaste buffer en toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar m.i.v. 1 januari 2022;
 - c. het tarief leges omgevingsvergunning te verlagen in het kader van 100% kostendekkendheid.
 - d. De stelpost 'buffer bij taakstelling jeugdzorg' van € 300.000 op te nemen
 - e. De stelpost 'Ambities van de raad' van € 250.000 (2022) en € 500.000 (2023 e.v.) op te nemen.
2. De kredieten voor het jaar 2022 uit het Investeringsplan 2022-2025 beschikbaar te stellen (Zie Programmabegroting 2022-2025, hoofdstuk 4, Bijlage 7 Investeringskredieten).
3. Het saldo van de septembercirculaire 2021 te verrekenen met het meerjarensaldo en de begroting 2021-2025 daarop te wijzigen.
4. Kennis te nemen van de Notitie Uitwerking taakmutaties meicirculaire 2021
5. Kennis te nemen van de Notitie Mogelijke inzet (bestemmings)reserves voor grote projecten

Inleiding:

Voor u ligt de Programmabegroting 2022 - 2025. Dit is een uitwerking van de Perspectiefnota 2022 (PPN). Daar waar in de PPN nog een negatief saldo werd verwacht voor de komende jaren is het beeld door de aangekondigde extra middelen Jeugdzorg, de meicirculaire en de septembercirculaire positief veranderd. Door de forse bezuinigingen van afgelopen jaren en de aangekondigde extra middelen is de begroting voor de komende jaren sluitend. De verwachte extra bezuinigingsronde bij de PPN kan daarom op dit moment achterwege blijven.

We zijn dan ook verheugd om in dit laatste jaar van de huidige raadsperiode - ná verwerking van de septembercirculaire - een structureel sluitende meerjarenbegroting te presenteren, die noodzakelijke investeringen mogelijk maakt.

We verwachten dat binnenkort alle bijzondere maatregelen inzake corona opgeheven worden. Hiermee zijn niet direct alle gevolgen hiervan opgelost maar de verwachting is dat de extra werkzaamheden in de normale lijn kunnen worden afgewikkeld. Voor twee onderdelen is er in de begroting budget opgenomen die nog gerelateerd zijn aan corona: Nationaal Programma voor Onderwijs (inzake opgelopen onderwijsvertraging) en het project bevorderen aantrekkelijk winkelgebied.

Aangezien de septembercirculaire pas verschijnt na Prinsjesdag zijn de gevolgen daarvan niet meer in de conceptbegroting meegenomen. De notitie (incl. begrotingswijziging) is ingesloten en de financiële gevolgen (inkomsten) zijn opgenomen in het meerjarenoverzicht.

Argumenten:

1.1 Met het vaststellen van de begroting geeft u het budgettaire kader voor het college van B&W.

Op grond van de Gemeentewet stelt de gemeenteraad de begroting vast in het jaar voorafgaand aan dat waarvoor zij dient. Dit biedt het budgettaire kader waarmee het college van B&W zijn opdrachten en bevoegdheden uitvoert.

1.a.1 De extra toegekende middelen voor jeugd zijn voldoende onderbouwd om op te nemen in de begroting

Op 26 juli 2021 heeft de VNG een ledenbrief verstuurd over het aangepast voorstel nieuwe verdeling gemeentefonds (cijfers 2019) en de afspraken over nieuwe stelpost jeugd. De algemene richtlijn vanuit de ledenbrief adviseert om, vanaf 2023, 75% van deze middelen structureel te verwerken. Op basis van advies van de daartoe ingestelde arbitragecommissie ontvangen gemeenten in ieder geval tot en met 2028 extra middelen voor de uitvoering van de jeugdzorg.

1.b.1 De raad is het bevoegde orgaan om te besluiten over de inzet (dan wel het overhevelen van) reserves.

Ons weerstandsvermogen heeft tot doel om onze risico's af te dekken, zodat we niet direct hoeven te bezuinigen bij tegenvallers. Bij de begroting doen wij jaarlijks een risico inventarisatie. Met een weerstandsvermogen van € 3.000.000 zijn onze risico's afdoende afgedekt. Hierdoor kan de algemene reserve vaste buffer met € 500.000 worden verlaagd. Wij stellen voor om deze € 500.000 toe te voegen aan onze Algemene reserve vrij besteedbaar.

1.c.1 Met een tariefsverlaging op leges omgevingsvergunningen voldoen we aan de wetgeving.

Voor alle gemeentelijke belastingen en rechten 2022 geldt dat een trendmatige aanpassing van 1,6% wordt doorgevoerd, tenzij de raad anders heeft besloten. De verordeningen en tarieventabellen worden waar nodig geactualiseerd op basis van recente wetswijzigingen en/of bedrijfsvoering aspecten.

Volgens artikel 229b Gemeentewet mogen voor leges en rechten de geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten, m.a.w. de kostendekkendheid van leges en rechten mag niet uitstijgen boven de 100%.

Binnen de legesverordening bestaan 3 titels: Titel 1 Algemene dienstverlening - bijvoorbeeld Rijbewijzen, Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning en -

bijvoorbeeld Kapvergunningen en Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn - bijvoorbeeld Kinderopvang. Bij de legesverordening mag kruissubsidiëring worden toegepast. Bij kruissubsidiëring worden niet-kostendekkende activiteiten en kostendekkende activiteiten samengevoegd. Voor de totale legesverordening blijft het uitgangspunt een maximale kostendekkendheid van 100%.

Indien we de tarieven in de legesverordening verhogen met de trendmatige aanpassing dan komt de totale kostendekkendheid van de legesverordening uit op ruim 104%. De consequentie hiervan is dat de tarieven moeten worden verlaagd met globaal € 90.000 om aan artikel 229b van de Gemeentewet te voldoen. Het overzicht kostendekkendheid (zie tabel) van de legesverordening laat zien dat alle leges qua kostendekkendheid lager dan 100% zijn, met uitzondering van de omgevingsvergunningen (Titel 2). Het voorstel is daarom de tariefsverlaging te verwerken in de omgevingsvergunningen. De uitkomsten van dit voorstel worden verwerkt in concept legesverordeningen zoals deze in december in de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Overigens heeft een andere verdeling van de tariefsmutaties geen gevolgen voor het begrotingsaldo omdat de verlaging al is verwerkt in de huidige cijfers.

Tabel

Heffing	Lasten taakveld	Apparaats kosten	Overhead	BCF-BTW	Kwijtschei- ding	Storting voorziening	Totale lasten	Andere inkomsten	Baten Heffing	Totale Baten	Kostendek- kenheid
Leges Titel 1	215.915	191.105	152.693	0			559.713		412.172	412.172	74%
Leges Titel 2	281.656	471.128	376.431	10.713			1.139.928		1.473.725	1.473.725	129%
Leges Titel 3	28.326	49.655	39.674	0			117.655		21.381	21.381	18%
<i>Legesverordening</i>	<i>525.897</i>	<i>711.888</i>	<i>568.798</i>	<i>10.713</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.817.296</i>	<i>0</i>	<i>1.907.278</i>	<i>1.907.278</i>	<i>105%</i>

De kostendekkendheid voor lijkbezorgingsrechten is berekend op 52%. Op basis van de ruimte naar 100% kostendekkendheid wordt voorgesteld om te laten onderzoeken hoe realistisch een tariefstijging op dit onderdeel is.

Voor de marktgelden (kostendekkendheid 28%) volgt een separaat voorstel in december.

1.d.1 Nieuwe stelpost 'buffer taakstelling jeugdzorg'

In de voorgaande jaren zijn de kosten van de jeugdzorg in Dalfsen, evenals in veel andere gemeenten gestegen. Dit stond tegenover een dalende rijksbijdrage voor de jeugdzorg. In een streven naar kostenbeheersing is een taakstelling opgelegd van € 100.000 oplopend naar € 400.000 in een periode van vier jaar. Er komt bij de Perspectiefnota (2023) een uitwerking waarin de haalbaarheid van de taakstelling wordt gespecificeerd in samenhang met lopende actieplannen. Vooruitlopend hierop is in de begroting een stelpost van € 300.000 als buffer opgenomen.

1.e.1 Nieuwe stelpost 'Ambities van de raad'

Door bezuinigingen was de post 'Ambities van de raad' teruggedraaid. Bij de start van een nieuwe raadsperiode wordt de gezamenlijke raadsagenda opgesteld. Dit budget is bedoeld om ruimte te bieden aan uitvoering hiervan voor zover dit niet past in bestaande budgetten van de beleidsvelden. Hierbij dient aangetekend te worden dat deze stelpost ter discussie komt te staan bij tegenvallende resultaten.

2.1 Conform de financiële verordening stelt uw raad de investeringskredieten voor het komende begrotingsjaar beschikbaar.

In de financiële verordening is opgenomen dat de kredieten, zoals vastgesteld in het investeringsplan 2022-2025 bij het vaststellen van de Programmabegroting 2022-2025 beschikbaar worden gesteld voor het komende begrotingsjaar.

3.1 Verwerking van de septembercirculaire willen we zo snel mogelijk realiseren.

Op Prinsjesdag, 21 september jl. is de septembercirculaire openbaar gemaakt. De gevolgen hiervan vindt u in de notitie bij de septembercirculaire. Omdat dit te laat is voor verwerking in de begroting 2022 – 2025, zoals die nu aan u voorligt, stellen wij u voor dit te verwerken als de eerste begrotingswijziging op de Programmabegroting 2022-2025 en op de begroting 2021 (wijz.nr 20).

4.2 Actuele informatie is van belang om tot een goede bestuurlijke afweging te komen.

Met het financieel verwerken van de septembercirculaire wordt een actuele stand van zaken van "de bijdrage uit het gemeentefonds" gegeven.

5.1 Kennis te nemen van de Notitie Uitwerking taakmutaties meicirculaire 2021

De financiële effecten van de meicirculaire zijn in de begroting 2022-2025 verwerkt. Van de toegezegde middelen door de overheid is hierbij een klein deel geclaimd voor verwerking in de begroting. Deels komt dit doordat een aantal plannen vrijwel tegelijk met opstellen van de begroting uitgewerkt worden. De resultaten van deze plannen komen te laat om in de begroting opgenomen te worden. Deze notitie is bedoeld om inzicht te geven welke claims er in de (nabije) toekomst gedaan kunnen worden en welk beslag dit nog kan leggen op het begrotingssaldo. Deze toelichting is informerend, er zijn dus geen raadsbesluiten aan verbonden.

6.1 Mogelijke inzet (bestemmings)reserves voor grote projecten vraagt een zorgvuldige afweging

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2022-2025 is de toezegging gedaan te onderzoeken of door het inzetten van reserves uitgaven van grote projecten kunnen worden gerealiseerd. Het inzetten van reserves voor investeringen is mogelijk maar vanuit goed financieel beleid niet wenselijk omdat structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten. Daarom is het belangrijk hiervoor een goed afwegingskader op te stellen. In Bijlage 3 - de Notitie 'Mogelijke inzet (bestemmings)reserves grote projecten' - is dit nader toegelicht en aangegeven welke vervolgstappen genomen moeten worden.

Kanttekeningen en risico's

Gezien de huidige kabinetsformatie en het uitstel van de herverdeling van het gemeentefonds blijft het onzeker welke impact de herverdeeleffecten voor de gemeente hebben. Voor de extra middelen jeugdzorg lijkt nu overeenstemming te komen maar er is een risico dat bij de definitieve toekenning de middelen naar beneden worden bijgesteld. De werkelijke uitkering zal waarschijnlijk nog iets afwijken. Het is aan het nieuwe kabinet om definitief uitsluitsel te geven over de middelen vanaf 2023.

De septembercirculaire laat meerjarig een fors structureel positief effect zien. De werkelijkheid is weerbarstig en omstandigheden veranderen continu en dat betekent dat we alert moeten blijven.

Mede in het licht van de oranje beoordeling van de provincie vanuit het Interbestuurlijk toezicht (onderdeel financiën) is het advies niet alle voordelen uit de septembercirculaire in te zetten. De verwachting is dat we bij de Perspectiefnota 2023-2026 meer inzicht in de structurele ruimte hebben verkregen.

Alternatieven:

Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2022-2025 kan de gemeenteraad een eigen afweging maken.

Duurzaamheid:

Zie paragraaf 8 Duurzaamheid in de begroting.

Financiële consequenties:

Het uitgangspunt is een structureel sluitende begroting. Dit is ook het uitgangspunt waar onze toezichthouder, de provincie Overijssel, onze begroting op toetst. Het incidenteel presenteren van een nadeel geeft geen probleem voor de provincie. We moeten ons realiseren dat een incidenteel nadeel ten laste van de algemene reserve vrij besteedbaar komt.

Het begrotingssaldo in de Programmabegroting 2022-2025 laat structureel negatieve cijfers zien.

Tijdens de afronding van deze begroting hebben we de septembercirculaire ontvangen die het begrotingssaldo positief beïnvloeden. De verwerking van de hogere inkomsten van de septembercirculaire zorgen ervoor dat na de eerste begrotingswijziging 2022 wél positieve saldi ontstaan. Omdat besluitvorming van de Programmabegroting 2022-2025 en de septembercirculaire in dit raadsvoorstel samenkomt ziet de provincie dit als structureel sluitende meerjarenbegroting.

In de volgende tabel zijn alle financiële ontwikkelingen op rij gezet inclusief de inkomsten van de septembercirculaire.

Bedragen x € 1.000	min = nadeel, plus=voordeel			
Financieel meerjarenbeeld incidenteel/ structureel	2022	2023	2024	2025
Stand programmabegroting 2021-2024 structureel	-40	373	196	196
Totaal structurele wijzigingen PPN2022	-737	-768	-773	-1.391
Totaal gevolgen mutaties Investeringsplan 2022	-8	-33	-53	-53
Structureel saldo	-785	-428	-630	-1.248
Stand programmabegroting 2021-2024 incidentele mutaties	-48	-40	-7	-7
Totaal incidentele wijzigingen PPN2022	-446	-135	-103	-68
Incidenteel saldo	-494	-175	-110	-75
Totaal saldo ná mutaties Perspectiefnota	-1.279	-603	-740	-1.323
Gemeentefonds mutaties in mei, juni en juli	2022	2023	2024	2025
Structurele effecten meicirculaire	667	921	1.006	1.216
Saldo 1 juli 2021	667	921	1.006	1.216
Structureel saldo	-118	493	376	-32
Incidenteel saldo	-494	-175	-110	-75
Totaal saldo stand meicirculaire	-612	318	266	-107
structurele mutaties ná notitie meicirculaire				
Beginsaldo jaarschijf 2025 aangesloten bij meicirculaire	-	-	-	732
Extra middelen jeugdzorg (in 2022 100%, 2023 e.v. 75%)	1.649	1.368	1.284	1.179
Herverdeling aanpassingen maatstaven 2019	-	-228	-228	-228
Structureel saldo	1.531	1.633	1.432	1.651
Incidenteel saldo	-494	-175	-110	-75
Subtotaal externe ontwikkelingen	1.037	1.458	1.322	1.576
Financiële bijstellingen MJB 2022-2025				
jaar	2022	2023	2024	2025
financiële bijstellingen - alleen structurele mutaties	-1.309	-1.556	-1.485	-1.460
stelposten: structurele mutaties	-435	-494	-491	-469
structurele mutaties (4+5)	-1.744	-2.050	-1.976	-1.929
financiële bijstellingen: - incidentele mutaties	-673	-220	-104	-
Structureel begrotingssaldo	-213	-417	-544	-278
Incidenteel begrotingssaldo	-1.167	-395	-214	-75
Totaal begrotingssaldo 2022-2025	-1.380	-812	-758	-353
Financiële effecten septembercirculaire 2021 (inkomsten)	1.350	1.182	1.261	1.239
Structureel begrotingssaldo	1.137	765	717	961
Incidenteel begrotingssaldo	-1.167	-395	-214	-75
Totaal begrotingssaldo 2022-2025	-30	370	503	886

Communicatie:

De begroting komt online beschikbaar.

Vervolg:

Op grond van artikel 191 GW stuurt het college de door de raad vastgestelde begroting, binnen 2 weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 november 2021 naar gedeputeerde staten.

Bijlagen:

- Bijlage 1 : Programmabegroting 2022-2025
- Bijlage 2: Notitie 'taakmutaties meicirculaire 2021'
- Bijlage 3: Notitie Mogelijke inzet (bestemmings)reserves grote projecten
- Bijlage 4: Notitie Septembercirculaire 2021
- Bijlage 5: Eerste begrotingswijziging 2022 inzake effecten van de septembercirculaire 2021
- Bijlage 6: Begroting 2022 in één oogopslag (BIO 2022)

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/algemeen directeur,
Ing. S.A.D.C. van Geffen

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 oktober 2021, nummer 1336;

gelet op artikel 191 van de Gemeentewet en de Financiële verordening van de gemeente Dalfsen;

b e s l u i t :

1. De programmabegroting 2022-2025 vast te stellen en daarmee:
 - a. de extra opbrengsten voor de Jeugdzorg in 2022 voor 100% op te nemen en in de jaren 2023, 2024 en 2025 voor 75%;
 - b. € 0,5 mln te onttrekken aan de algemene reserve vaste buffer en toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar m.i.v. 1 januari 2022;
 - c. het tarief leges omgevingsvergunning te verlagen in het kader van 100% kostendekkendheid.
 - d. De stelpost 'buffer bij taakstelling jeugdzorg' van € 300.000 op te nemen
 - e. De stelpost 'Ambities van de raad' van € 250.000 (2022) en € 500.000 (2023 e.v.) op te nemen.
2. De kredieten voor het jaar 2022 uit het Investeringsplan 2022-2025 beschikbaar te stellen (Zie Programmabegroting 2022-2025, hoofdstuk 4, Bijlage 7 Investeringskredieten).
3. Het saldo van de septembercirculaire 2021 te verrekenen met het meerjarensaldo en de begroting 2021-2025 daarop te wijzigen.
4. Kennis te nemen van de Notitie Uitwerking taakmutaties meicirculaire 2021
5. Kennis te nemen van de Notitie Mogelijke inzet (bestemmings)reserves voor grote projecten

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 4 november 2021.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater